

[Landbrugsministeren.]

ophører Moratoriet, og det synes jeg er fuldkommen rigtig og ligetil. For øvrigt ogsaa, at hvis de gøres til Genstand for Retsfølgning af Panthaveren — det vil sige, hvis den paagældende glemmer eller ikke kan betale sine Renter til første Kreditor, og der saa gøres Udlæg, saa maa Moratoriet bortfalde, det er fuldkommen naturligt efter min Mening.

Med Hensyn til Statshusmændene vil jeg gerne sige, at jeg føler mig fuldkommen overbevist om, at Staten ved Akkordordningen stiller sig mindst lige saa kulant og lige saa forstaaende og lige saa barmhjertig overfor sine Debitorer, som andre Førstekreditorer gør. Men at Staten, der giver Akkordlaan paa et meget usikkert Grundlag, bagefter skal stille sig lige med de Kreditorer, som ligger bagved Statslaanet, det, forekommer det mig, kan man ikke forlange. Men hvis det ærede Medlem ikke ønsker, at Loven skal gennemføres hurtigt, saa er det naturligvis en sikker Vej til, at dette sker, at man inddrager alle mulige andre Spørgsmaal, hvorom man ved, at der ikke er den Enighed, som der ser ud til at være i hvert Fald indenfor tre Partier.

Det ærede Medlem Hr. J. C. A. Larsen fremsatte det Krav, at Haandværkeres og handlendes Tilgodehavende for Levering af Arbejde og Varer til Ejendommens Drift skal betragtes som privilegerede Fordringer. Det er jeg ikke saa uenig med det ærede Medlem i, men det hører hjemme i en anden Lov, det maa ske gennem en Ændring i Konkursloven. Det ærede Medlem sagde i øvrigt, at Forslaget om Akkord har medført megen Bitterhed hos Haandværkere og handlende, og det var meget smaa Procenter, de fik, 20—25 pCt. af det, de havde til gode. Men tror det ærede Medlem virkelig, at de havde nogen som helst Mulighed for at opnaa lige saa gode Forhold, hvis Loven ikke var gennemført? Det tror det ærede Medlem da vel ikke? . . . Det ærede Medlem nikker. Ja, saa burde det ærede Medlem jo stemme imod Forslaget. Men jeg savner Bevis for, hvordan et Beløb paa 10 Mill. Kr., givet ud til Akkordlaan for derigennem at give Mulighed for, at Landmænd kan betale mere, end de ellers vilde kunne, plus andre 10 Mill. Kr., givet ud til det samme Formaal, skulde gøre Vilkaarene ringere for de Kreditorer, der netop faar disse 20 Mill. Kr., som de ellers aldrig vilde have haft Mulighed for at faa. Og navnlig hvis man følger det Princip, som er nedlagt her i Forslaget, at disse Kreditorer enten kan vælge Akkord eller et Moratorium, som

udskyder deres Krav i 3 Aar, hvorefter disse Krav genindtræder i samme Rettigheder som tidligere.

Det ærede Medlem Hr. Vagn Bro ønskede, at der skulde oprettes en Likviditetsfond her i dette Tilfælde, idet han drog en Sammenligning med, at Nationalbanken havde gjort det med Hensyn til Henstandsloven; det ærede Medlem indrømmede dog, at Henstandsloven ganske vist især vedrører den indre Gæld. Men det ærede Medlem maa dog vide, at den vedrører *udebukkende* den indre Gæld, og derfor ligger denne Sammenligning paa helt anden Linie end Forslaget her, der slet ikke rører ved den indre Gæld, men kun ved den ydre, altsaa Gæld, som der hverken er Dækning for eller Forrentningsmulighed for. Og det ærede Medlem maa undskylde mig, men det forekommer mig, at det er ganske urimeligt og ganske umuligt for Statskassen at stille Penge til Raadighed til Oprettelse af en Likviditetsfond til Kreditorer, som har Penge til gode hos Landmænd, Penge, der ligger ud over Ejendommens Værdi. Det højeste, man med Rimelighed kan opnaa, er dog, at man stiller Penge til Raadighed til Udlaan til Akkorder, hvorved man dog faar en stor Del af disse Beløb skaaret ned med det samme.

Hvis man rejser den Slags Krav, kan det kun være, fordi man ønsker, at Lovforslaget ikke skal gennemføres foreløbig, og det maa jeg meget bestemt advare imod, da jeg anser Lovforslagets Gennemførelse for at være af meget stor Værdi.

Til sidst vil jeg sige til det ærede Medlem Hr. J. P. Nielsen, at jeg ser vel, at Forholdene i Sønderjylland er vanskelige. Det viser sig derved, at Sønderjylland har ikke alene opbrugt det Beløb, der blev tildelt det ved den almindelige Fordeling — det er de eneste Amter, som har opbrugt det Beløb, der stillede til Raadighed af de første 8 Mill. Kr. —, men dernæst ogsaa efter det ærede Medlems Udtalelser har opbrugt de 1½ Mill. Kr. af de 2 Mill. Kr., som er til Rest, saaledes at der kun er ½ Mill. Kr. tilbage af de 10 Millioner, der først blev bevilget. Men jeg maa jo sige, at det, vi maa ønske, og det, som vil hjælpe Sønderjylland, er naturligvis, at det foreliggende Lovforslag bliver gennemført, for det vil jo være meget betænkeligt at benytte den sidste halve Million, som er tilbage, ogsaa til Sønderjylland, saa der intet bliver til de Amter i den øvrige Del af Landet, som er ved at opbruge de Penge, der er til Raadighed for dem. Ogsaa af den Grund maa jeg